

УДК 327 (470+571+81)

Яна Мехова

СПІВРОБІТНИЦТВО РОСІЇ ТА БРАЗИЛІЇ У МЕЖАХ БРІКС

Співробітництво з країнами Латинської Америки є перспективним напрямком зовнішньої політики Російської Федерації, адже зараз регіон починає відігравати помітну роль на міжнародній арені. Регіон включає 33 країни з півмільярдом населенням загалом, має великий обсяг зовнішньої торгівлі, який складає приблизно 1,2 трлн. доларів [1], у найближчому майбутньому регіон буде значно впливати на світову економіку та політику. Відносини Росії та Бразилії є яскравим прикладом того, як латиноамериканський вектор зовнішньої політики Російської Федерації набуває більших масштабів.

Відносини Росії та Бразилії мають давню історію, розвивались вони на початку більше у двосторонньому форматі: дипломатичні відносини були встановлені 3 жовтня 1828 р., припинялися у радянський період з 1917 р. по 1945 р., з ініціативи бразильської сторони з 1947 р. по 1961 р. Незважаючи на це, бразильці одними з перших визнали Російську Федерацію в якості держави – наступника СРСР (26 грудня 1991 р.) [2].

Зараз важливу роль у підтриманні та розвитку відносин між країнами є їх взаємодія у межах міжнародних організацій: в ООН РФ активно підтримує прагнення Бразилії стати постійним членом Ради Безпеки, що є вигідним і для Росії, адже вона отримає союзника у вирішенні багатьох проблем на міжнародній арені, країни підтримують відносини у рамках «Групи двадцяти». Щодо світових конфліктів, то країни мають зазвичай подібні позиції: це іранське та сирійське питання, які зближують дві країни, трохи раніше Росія та Бразилія солідаризували свою позицію з вирішення лівійської кризи. Особливими є відносини країн у межах БРІКС, в об'єднанні, яке поступово набуває рис міжнародної організації, що важливо для прийняття стратегічних рішень країнами, що входять до цього утворення [3].

Метою статті є дослідження основних сфер співробітництва Росії та Бразилії у межах об'єднання БРІКС, характеристика нормативно-правової бази співробітництва країн задля кращого розуміння взаємопов'язаності інтересів обох учасників міжнародних відносин. Автор прагне охарактеризувати можливі перспективи співробітництва країн та їх внесок у розвиток БРІКС як міжнародного об'єднання.

Аналіз відносин Росії та Бразилії відображений у роботах таких російських дослідників як В. Давидов [4], П. Яковлев [5], І. Баришев [6], Г. Толорая [7], українських – А. Киридон [8]. Автор статті звернула увагу на роботи уругвайського журналіста, політолога Рауля Зібечі (Raúl Zibechi) [9].

Так, В. Давидов – російський латиноамериканіст, розглядає регіональний розвиток Латинської Америки, досліджує роль БРІКС у міжнародній політиці країн-учасниць, досліджує латиноамериканський вектор зовнішньої політики Російської Федерації. П. Яковлев розглядає економічну складову відносин країн Латинської Америки, геополітичні особливості регіону, тенденції двосторонніх відносин країн-учасниць БРІКС. І. Баришев досліджує відносини Росії та Бразилії наприкінці ХХ та на початку ХХІ ст., особливу увагу звертаючи на взаємодію країн у межах БРІКС; також аналізує нормативно-правову базу відносин між країнами. Г. Толорая досліджує відносини Росії та країн-членів БРІКС. А. Киридон простежує сучасні тенденції розвитку зовнішньої політики країн Латинської Америки. Рауль Зібечі, політолог з Францисканського багатопрофільного університету Латинської Америки, досліджує питання політичного й економічного розвитку регіону Латинська Америка, особливу увагу звертає на функціонування об'єднання БРІКС.

Візит до Бразилії міністра закордонних справ Росії Є. Примакова у листопаді 1998 р., який ознаменувався підписанням

ним з бразильськими колегами документа під назвою «Декларація про співпрацю Росії та Бразилії, спрямована у XXI століття», можна розглядати як один із перших кроків у процесі будівництва нового співробітництва між країнами. Як відомо, раніше Є. Примаков виступив з ідеєю налагодження «преференціальної співпраці» між Росією, Китаєм та Індією («Трикутник Примакова») [10].

Нормативно-правова база відносин між Росією та Бразилією є значною. Вона складається з:

1. Загальних договорів:

- Договору про партнерські відносини між Російською Федерацією та Федеративною Республікою Бразилією (Москва, 22 червня 2000 р.);

- Меморандуму про взаєморозуміння щодо створення механізму політичного діалогу і співпраці між Російською Федерацією та державами-учасниками і державами – асоційованими членами Південноамериканського спільного ринку (МЕРКОСУР) (м. Бразилія, 15 грудня 2006 р.)

- Декларації Російської Федерації та Федеративної Республіки Бразилії про міжнародний тероризм від 13 грудня 2001 р.

2. Договорів у космічній сфері:

- Угоди між Урядом Російської Федерації та Урядом Федеративної Республіки Бразилії про співробітництво у дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях від 21 листопада 1997 р.;

- Меморандуму про взаєморозуміння між Федеральним космічним агентством і Міністерством науки і технології Федеративної Республіки;

- Угоди між Урядом Російської Федерації й Урядом Федеративної Республіки Бразилії про взаємну охорону технологій у зв'язку зі співробітництвом у дослідженні та використанні космічного простору у мирних цілях (Бразилія, 14 грудня 2006 р.).

3. Договору у сфері атомної енергетики:

- Угоди між Урядом Російської Федерації й Урядом Федеративної Республіки Бразилії про співробітництво у галузі мирного використання атомної енергії (Бразилія, 15 вересня 1994 р.).

4. Угод у сфері культури, туризму та спорту:

- Угоди між Урядом Російської Федерації й Урядом Федеративної Республіки Бразилії про співробітництво у галузі культури й освіти (Бразилія, 21 листопада 1997 р.);

- Програми обміну між Урядом Російської Федерації й Урядом Федеративної Республіки Бразилії у галузі культури, освіти і спорту на 2005-2007 рр. (Бразилія, 22 листопада 2004 р.);

- Угоди між Федеральним агентством з фізичної культури та спорту та Міністерством спорту Федеративної Республіки Бразилії про співробітництво у галузі фізичної культури та спорту (Бразилія, 22 листопада 2004 р.).

5. У галузі воєнно-технічного співробітництва нормативно-правова база складається з таких документів:

- Меморандуму між Урядом Російської Федерації й Урядом Федеративної Республіки Бразилії з питань співробітництва у галузі військових технологій, що становлять взаємний інтерес (Москва, 9 квітня 2002 р.);

- Угоди про військово-технічне співробітництво з Федеративною Республікою Бразилія (9 квітня 2002 р.).

Розвитку російсько-бразильських відносин також сприяє взаємодія РФ та Південноамериканського спільного ринку (МЕРКОСУР) на основі підписаного у 2006 р. Меморандуму про взаєморозуміння. Враховуючи роль МЕРКОСУР у вирішенні економічних, політичних, соціальних і природоохоронних питань у регіоні, співробітництво Росії з організацією сприяє поширенню зв'язків з країнами Латинської Америки [11].

З вищезгаданих фактів можна зробити висновок, що Росія та Бразилія мають давні тісні відносини на міжнародній арені, які ще більше поглибилися, коли країни стали учасниками об'єднання БРІКС.

Акронім БРІКС (до приєднання ПАР в 2009 р. БРІК) був придуманий Джимом О'Нілом, головним економістом банку Goldman Sachs у статті 2001 р., названій «Building Better Global Economic BRICs». Термін став широко використовуватися

при поясненні зсуву у світовій економіці, в якій локомотивом росту стають країни, які швидко розвиваються [12]. До складу БРІКС входять Бразилія, Росія, Індія, Китай та ПАР. Цікавим є те, що загалом країни-члени БРІКС не мають регіонально-географічної прив'язаності одна до одної, їх об'єднують не лише позитивні зрушення в економіці, але і спільні інтереси.

БРІКС можна назвати також форумом для погоджування позицій, ідей, пропозицій взаємодії між країнами-учасниками. Організація була заснована у червні 2006 р. у рамках Петербурзького економічного форуму. Перший саміт БРІКС відбувся у червні 2009 р. в Єкатеринбурзі, і з тих пір саміти проводяться щорічно, по чергово у країнах-членах. Деякі дослідники називають БРІКС противагою й аналогом «великої вісімки», адже Китай, Індія, Бразилія та ПАР не представлені у цьому форумі. До складу БРІКС входять три ядерні держави (Росія, Китай, Індія), два постійних учасника Ради Безпеки ООН (Росія, Китай), також країни БРІКС володіють важливими для світової економіки ресурсами і тому можуть виступати регіональними або світовими лідерами та впливати на діяльність глобальних ринків.

У 2013 р. було прийнято Концепцію участі Російської Федерації в об'єднанні БРІКС. Згідно Концепції, Росія прагне реалізувати через участь у БРІКС наступні стратегічні завдання:

1. Сприяти наданню міжнародній валютно-фінансовій системі більш справедливого, стабільного й ефективного характеру;

2. Розширювати зовнішньополітичне співробітництво з учасниками об'єднання для зміцнення миру та безпеки;

3. Зміцнювати багатовекторний характер зовнішньої політики Росії і таким чином посилювати стійкість міжнародного становища країни;

4. Розширювати російську мовну, культурну й інформаційну присутність;

5. Розвивати двосторонні відносини з партнерами Росії по об'єднанню [13].

Відповідно до вищеназваного документу, Росія використовує дружні двосторонні відносини з кожною країною-учасницею

БРІКС як базу для подальшого розвитку взаємодії на міжнародній арені та у межах об'єднання.

У той же час, Російська Федерація зазначає, що співпраця щодо конкретних питань у межах БРІКС не повинна змінювати вже сформовані двосторонні зв'язки з країнами-членами БРІКС.

Документ також описує наміри у співробітництві Росії з країнами у різних сферах у межах БРІКС, і звертає увагу на власне бачення стратегічної лінії розвитку об'єднання на найближчі роки:

— у найближчі роки зосередити зусилля держав-учасників БРІКС на розвитку БРІКС у його нинішньому складі;

— сформувати у БРІКС систему неформальних механізмів політичного та робочого рівня, покликаних посилити координацію на всіх напрямках діяльності, активізувати діалог держав-учасників БРІКС про нові шляхи та форми співробітництва;

— розробити стратегію розвитку БРІКС, що визначатиме довгострокові цілі об'єднання, принципи його діяльності та механізми співпраці;

— почати діалог про шляхи, темпи та конкретні форми можливої інституалізації БРІКС;

— розвивати зовнішні зв'язки об'єднання, встановлюючи діалог з провідними країнами, що розвиваються, спеціалізованими установами системи ООН, а також з регіональними організаціями [14].

Щодо Бразилії, то вона також є активним учасником БРІКС. Ініціативу преференційного співробітництва «великої четвірки», тобто Бразилії, Росії, Китаю й Індії, з якою обраний президент Л. Інасіу Лула да Сілва виступив у грудні 2002 р., можна віднести до розряду самостійних стратегічних ініціатив бразильського МЗС (інакше – Ітамараті). Хоча ідею співробітництва країн-гігантів, до яких, крім вищезгаданих, пропонувалося додати Аргентину, Туреччину, Мексику й Індонезію, пропонували низка видних бразильських експертів наприкінці 90-х рр. ХХ ст. Таким чином, ініціатива БРІКС для Бразилії не була штучною або запропонованою ззовні, а стала логічним продовженням зовнішньополітичної стратегії країни, спрямованої на поси-

лення її ролі у світовій економіці та політиці і забезпечення сприятливих зовнішніх умов для продовження «висхідного» розвитку [15].

Для Росії відносини з Бразилією у межах БРІКС мають особливу вагу, країни зацікавлені у розвитку організації. Важливою на сьогоднішній день є взаємодія міністрів фінансів і керівників Центробанків, що розробляють підходи до практичних питань зміни світової валютно-фінансової системи [16]. Можливість створення спільного банку розвитку та механізми зближення своїх фондових бірж обговорювалося вперше на четвертому Саміті глав країн-членів БРІКС, що відбувся у Нью-Делі 28-29 березня 2012 р. Загалом зустріч була присвячена глобальним проблемам економіки, антикризовим заходам та урегулюванню ситуацій навколо Сирії та Ірану. Ідея створення нового всесвітнього банку розвитку означає, насамперед, поступову відмову від євро і долара у розрахунках між країнами, і передбачає процес зміцнення національних валют [17].

Розвиток БРІКС як впливового об'єднання на міжнародній арені також залежить від рівня розвитку двосторонніх відносин між країнами-учасницями. Тому

коротко проаналізуємо сучасний стан розвитку відносин між Росією та Бразилією.

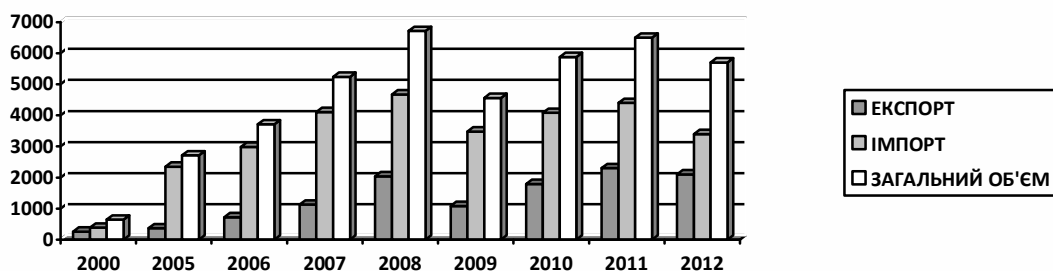
Слід зазначити, що країни підтримують інтенсивний політичний діалог на вищому рівні: відбулися офіційні візити Президента Росії до Бразилії (листопад 2004 р., листопад 2008 р.) та Президента Бразилії до Росії (січень 2002 р., жовтень 2005 р., травень 2010 р., грудень 2012 р.) [18].

Зараз співпраця Бразилії та Росії розширюється, особливо в економічній сфері. Цікавим є те, що економіки обох країн взаємодоповнюють одна одну, що дозволяє їм пропонувати одна одній затребувані товари та послуги. Ця особливість може допомогти країнам розвивати промислово-інвестиційне співробітництво у різних сферах.

За останні роки спостерігається збільшення торгового обороту між країнами (Рис.1), економічні та науково-технічні обміни. Також розширили свій вплив нові актори міжнародних відносин, такі як приватні промислові, торговельні та сільськогосподарські компанії, банки, об'єднання підприємців, різного роду консалтингові організації, юридичні та посередницькі фірми, ЗМІ й інші соціальні суб'єкти [19].

Рис.1

Торгівля Росії та Бразилії (млн. дол.) [20]

20-21 лютого 2013 р. Прем'єр-міністр Російської Федерації Д. Медведєв здійснив візит до Бразилії, під час якого було підписано Угоду про співпрацю у галузі сільськогосподарства. Документ стосувався санітарних норм для поставок російського зерна до Бразилії та спірних питань щодо експорту бразильської яловичини та свинини до Росії [21].

Країни прагнуть не лише обмінюватися товарами за класичною схемою, але й реалізувати двосторонні економічні проєкти заради промислово-інвестиційної взаємодії. У 2004 р. було створено Раду підприємців «Росія – Бразилія» (при Торгівельно-промисловій палаті Російської Федерації). Рада створена заради сприяння просуванню російського бізнесу на ринки Бразилії та залучення бразильських інвестицій у Росію. Рада організовує та проводить міжнародні заходи, серед них: перший діловий форум країн БРІКС 14 квітня 2010 р.

лізувати двосторонні економічні проєкти заради промислово-інвестиційної взаємодії. У 2004 р. було створено Раду підприємців «Росія – Бразилія» (при Торгівельно-промисловій палаті Російської Федерації). Рада створена заради сприяння просуванню російського бізнесу на ринки Бразилії та залучення бразильських інвестицій у Росію. Рада організовує та проводить міжнародні заходи, серед них: перший діловий форум країн БРІКС 14 квітня 2010 р.

у Ріо-де-Жанейро, Російсько-Бразильський бізнес-форум «Бразилія-Росія: зміцнення стратегічного партнерства» [22]. Звичайно діяльність Ради сприяє розширенню та розвитку ділових контактів між підприємцями обох країн та захищає права та інтереси російських підприємців.

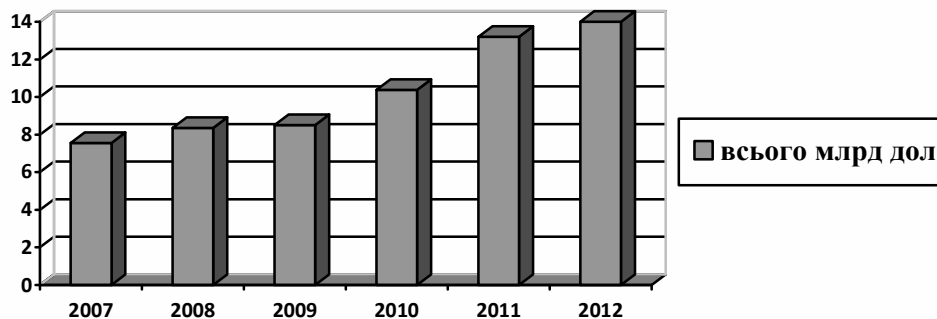
Також важливу сферу економічних взаємовідносин між країнами становить воєнно-технічно складова. У середині грудня 2012 р. президент Ділма Русеф здійснила офіційний візит до Москви, де провела переговори з президентом Володимиром Путіним. За підсумками зустрічі сторони під-

писали Угоду між Урядом Російської Федерації та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про військове співробітництво. Росія постачає до Бразилії вертольоти, не виключається розширення поставок військового озброєння за рахунок поставок кількох батарей зенітних ракетно-гарматних комплексів і переносних зенітно-ракетних комплексів.

Загальний експорт воєнної техніки на 2012 р. становив 14 млрд. дол. (за офіційно озвученими даними Президента Росії В. Путіна), поставки озброєння зростають з кожним роком (Рис. 2).

Рис. 2

Ріст російського експорту воєнної техніки на період 2007-2012 роки [23]

Щодо відносин Росії та Бразилії у воєнній сфері, то у період з 2008 по 2012 рр. Бразилія придбала озброєння у Росії на суму 306 млн. дол. Основні закупівлі стосувалися зенітно-ракетних комплексів ІГЛА-С та ударних вертольотів Мі-35 [24].

Також спостерігається співробітництво між компаніями з виробництва зброї Росії та Бразилії. У січні 2013 р. Москву відвідала бразильська делегація на чолі з начальником Генерального штабу збройних сил Бразилії Хосе Карлосом-де-Нарді, де були також присутні представники трьох компаній Бразилії з виробництва зброї. Серед них компанії «Odebrecht» та «Avibras» – виробники ракет, «Embraer» – виробник зенітних радарів. Між бразильською компанією «Odebrecht» і російською компанією «Ростехнології» було підписано Меморандум про наміри щодо створення спільного підприємства зі складання вертольотів Мі-171 у Бразилії, а також технічного центру з обслуговування вертольотів Мі-35 [25]. У планах держав розвивати співробітництво у сфері високих техноло-

гій і космічних досліджень. Яскравим прикладом успіху є політ у космос першого бразильського космонавта на російському космічному кораблі «Союз» у 2006 р. [26]. Країни також обговорюють питання щодо спільного освоєння космічного простору за допомогою системи ГЛОНАСС.

Росія та Бразилія активно беруть участь у виставках, присвячених оборонній та авіакосмічній техніці. Прикладом цьому є виставка до Бразилії LAAD-2013, в якій брала участь і Російська Федерація [27].

З усього вищезгаданого можна зробити висновок, що прагнення Росії розвивати двостороннє співробітництво із кожним учасником БРІКС (у нашому випадку з Бразилією) не залишається на папері, а продовжує активно втілюватися у життя. Двосторонні відносини між країнами, що базуються на взаємовигідній співпраці, допоможуть зміцнити об'єднання БРІКС з середини.

Звичайно, співробітництво в економічній і воєнній сфері країн становлять основу двосторонніх відносин, але на думку авто-

ра слід також звернути увагу на відносини у культурній та освітній сферах. Культура була та залишається важливим фактором зближення країн, що відображається у великій кількості виставок, семінарів, конференцій, що проходять в обох країнах. Щорічно проходить з величезним успіхом Тиждень бразильського кіно у Москві та Санкт-Петербурзі [28]. Важливу нішу співробітництва країн займає проект «Наука без кордонів», що відкриває можливість для бразильських студентів навчатися у Росії. Бразильці зацікавлені у природничих науках, інженерних спеціальностях, медицині. Мова йде також про наукове співробітництво у галузі високих технологій, тобто про підготовку висококваліфікованих фахівців за всіма цими напрямками [29]. Також важливим фактом є зняття візових обмежень для громадян обох країн. Результатом цього стало збільшення кількості російських туристів у Бразилії на 20% [30]. У Бразилії відкрито курси російської мови та слов'янської культури; у той же час у Москві відкрито Бразильський культурний центр.

Можна зробити висновок, що зовнішня політика Російської Федерації спрямована на підтримання тісних взаємовідносин з Бразилією не лише у традиційних економічних і політичних сферах, але і на культурному й освітньому рівні.

Отже, маючи давню історію відносин з Бразилією, Росія продовжує зміцнювати партнерські відносини з нею на двосторонніх відносинах, а також в межах БРІКС. Обидві країни прагнуть розвивати та реформувати організацію, щоб вона відповідала не лише глобальним викликам сучасності, але і підтримувала відносини між країнами-учасниками на високому рівні. Бразилія розуміє БРІКС не лише як інструмент для підтримки власної економічної та фінансової політики. За допомогою цього об'єднання країна має змогу покращити свій авторитет і рівень впливу на глобальні процеси на міжнародній арені.

Для Росії БРІКС – це можливість підтримувати відносини з «альтернативними» країнами щодо Заходу. Також країни-члени БРІКС планують підтримувати відносини з провідними країнами, що розви-

ваються (Індонезією, Єгиптом, Мексикою), міжнародними організаціями (такими як ШОС, АСЕАН, ООН). Відповідно до Концепції участі Російської Федерації в об'єднанні БРІКС, Росія використовує дружні двосторонні відносини з кожною країною-учасницею БРІКС як базу для подальшого розвитку взаємодії на міжнародній арені та у межах об'єднання. Тому на сучасному етапі зовнішньополітичні відносини Російської Федерації та Бразилії базуються на тому, що обидві країни сприймають одна одну як рівного партнера. Відповідно до аналізу нормативно-правової бази країн можна зробити висновок, що країни прагнуть розвивати політичне співробітництво. Особливо перспективним є співробітництво країн в економічній і військово-технічній сферах.

Країни керуються власними національними інтересами, маючи при цьому багато спільних цілей і прагнень. Взаємовідносини країн формуються не лише на високому рівні – тобто на рівні глав держав та урядів, але і на рівні керівників МЗС, відомств, підприємств, науковців і навіть студентства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Киридон А.М. Латинська Америка у сучасному світі: основні тенденції розвитку / А.М. Киридон, А. Аладіна, О. Гусейнова // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету. – 2010. – Вип. 1: Сер.: Економіка, право, політологія, туризм. – С.133-138.
2. Российско-бразильские отношения [Електронний ресурс] // МИД РФ: офіційна сторінка. – Режим доступу: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rlat.nsf/4cdf4375bb86bbd8c325710d0037452f/0cd1d3e4b40e575ec3256e8b00416474!OpenDocument>
3. Барышев И.С. Российско-бразильские отношения в постсоветский период: Дис.... канд.іст.наук: 07.00.03 / Московский городской педагогический университет / Игорь Сергеевич Барышев. – М.: 2012. – 229 с. – Режим доступу: <http://www.disserecat.com/content/rossiisko-brazilskie-otnosheniya-v-postsovetskii-period>
4. Давыдов В.М., Морозов В.И. Латинская Америка в контексте международной политики России [Електронний ресурс] / В.М. Давыдов, В.И. Морозов // Сайт МИД РФ: офіційна сторінка. – Режим доступу: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rlat.nsf/b4f178bc327e9abb432569e70033efc6/56f86306066b0e57c3256ed6004299ef!OpenDocument>
5. Яковлев П. От БРИК к БРИКС: тенденции двусторонних отношений [Електронний ресурс] /

Петр Яковлев // Сетевое издание Центра исследований и аналитики Фонда исторической перспективы. – 2011. – 21 ноября. – Режим доступа: http://www.perspektivy.info/rus/desk/ot_brik_k_briks_tendencii_dvustoronnih_otnoshenij_2011-11-21.htm

6. Барышев И.С. БРИКС: эволюция развития и российско-бразильские отношения в его системе [Электронный ресурс] / И.С. Барышев // Сайт «Мир и Политика». – 2012. – 26 ноября. – Режим доступа: <http://mir-politika.ru/2263-bri-s-evolyuciya-razvitiya-i-rossijsko-brazilskie-otnosheniya-v-ego-sisteme.html>

7. Толорая Г. Россия и БРИКС: стратегия взаимодействия [Электронный ресурс] / Георгий Толорая // Сайт журнала «Стратегия России» [официальная страница]. – Режим доступа: http://sr.fondedin.ru/new/fullnews_arch_to.php?subaction=showfull&id=1314789648&archive=1314876917&start_from=&ucat=14&

8. Киридон А.М. Вказ. праця. – С.133-138.

9. Zibechi R. Cooperacion military Brasil-Rusia [Электронный ресурс] / Raul Zibechi // «La Jornada». – 2013. – 22 лютого. – Режим доступа: <http://www.jornada.unam.mx/2013/02/22/opinion/024a1pol>

10. Стратегия России в БРИКС: цели и инструменты [Электронный ресурс]: сб. статей / под ред. В.А. Никонова, Г.Д. Толорая // Сайт «Русский мир» – М.: РУДН, 2013. – С.85-86. – Режим доступа: <http://russkiymir2.ru/export/sites/default/russkiymir/ru/briks/publications/strategiya-rossii-v-briks-tseli-i-instrumenty.pdf>

11. Аморим С., Лавров С. Россия и Бразилия: друзья и стратегические партнеры [Электронный ресурс] / Селсу Аморим, Сергей Лавров // «Российская Газета» [официальная страница]. – 2008. – 3 октября. – Режим доступа: <http://www.rg.ru/2008/10/03/lavrov-amorim.html>

12. Шестой саммит БРИКС в Бразилии 15-16 июля. Досье [Электронный ресурс] // ТАСС: информационное агентство. – 2014. – 14 июля. – Режим доступа: <http://itar-tass.com/info/1315743>

13. Концепция участия Российской Федерации в объединении БРИКС: Утверждена Президентом Российской Федерации В.В. Путиным 9 февраля 2013 года [Электронный ресурс] // МИД РФ: официальная страница. – Режим доступа: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/newslines/D23D45D62C00F78E44257B35002ACD50

14. Там само.

15. Стратегия России в БРИКС: цели и инструменты... – С.87-88.

16. Толорая Г. Указ. раб.

17. Козловский Е.А. Бразилия, Россия, Индия, Китай, ЮАР: стратегия недропользования [Электронный ресурс] / Е.А. Козловский, М.А. Комаров, Р.Н. Макрушин // Сайт Министерства иностранных дел РФ: официальная страница. – Режим доступа: http://www.mid.ru/briks.nsf/BRICS_nedropolzovanie_2013.pdf

18. Российско-бразильские отношения: справка [Электронный ресурс] // Сайт Министерства иностранных дел РФ: официальная страница. – Режим доступа: <http://www.mid.ru/bdomp/nsr-lat.nsf/601debeef6efe270432569dc002f680c/0cd1d3e4b40e575ec3256e8b00416474!OpenDocument>

19. Яковлев П. Указ. раб.

20. Барышев И.С. Указ. раб.

21. Торин А. Россия – Бразилия: выход на новые рубежи сотрудничества [Электронный ресурс] / Андрей Торин // Международная жизнь. – 2013. – 25 февраля. – Режим доступа: <http://interaffairs.ru/read.php?item=9186>

22. Деловой совет Россия-Бразилия: справка [Электронный ресурс] // Внешэкомбанк. – Режим доступа: <http://www.veb.ru/strategy/ru/bra/>

23. Фролов А. Итоги военно-технического сотрудничества России с иностранными государствами в 2012 году [Электронный ресурс] / Андрей Фролов // Центр анализа стратегий и технологий. – Режим доступа: http://www.cast.ru/files/2013/6_2012_Itoги_2012.pdf

24. Zibechi R. Вказ. праця.

25. Там само.

26. Россия и Бразилия: перспективы сотрудничества [Электронный ресурс] // Сайт «klerk.ru». – Режим доступа: <http://www.klerk.ru/materials/2013-03-26/315485/>

27. Сотрудничество двух гигантов, России и Бразилии, выходит на новый уровень [Электронный ресурс] // Восток-Медиа. – Режим доступа: http://www.vostokmedia.com/dpages/sotrudnichestvo/noviy_uroven

28. Торин А. Указ. раб.

29. Там само.

30. С отменой виз в Бразилию тур поток из России увеличится на 20% [Электронный ресурс] // Интерфакс. – 2008. – 27 ноября. – Режим доступа: <http://www.interfax.ru/tourism/tourisminf.asp?sec=1466&id=48099>

Мехова Яна Співробітництво Росії та Бразилії в межах БРИКС

Стаття розкриває особливості відносин між Росією та Бразилією у контексті їх членства у БРИКС. Також аналізуються характеристики БРИКС як міжнародного об'єднання.

Ключові слова: міжнародні відносини, співробітництво Росії та Бразилії, БРИКС

Мехова Яна Сотрудничество России и Бразилии в рамках БРИКС

Статья раскрывает особенности отношений между Россией и Бразилией в контексте их членства в БРИКС. Также анализируются характеристики БРИКС как международного объединения.

Ключевые слова: международные отношения, сотрудничество России и Бразилии, БРИКС

Miekhova Yana *Cooperation between Russia and Brazil within the framework of BRICS*

The article opens the main peculiarities of relations between Russia and Brazil in the context of their membership in BRICS. Also characteristics of BRICS as an international union are analyzing. Author researches the regulatory and legal framework of relationships between states. The article also characterizes the economic cooperation between Russia and Brazil; the amount of business between states are analyzing. Furthermore, author pays attention to military-technical cooperation, relations in cultural and education sphere.

Keywords: *international relations, cooperation between Russia and Brazil, BRICS*

Рецензенти:

Шкляж Й.М., д.і.н., професор

Тригуб О.П., д.і.н., доцент

Надійшла до редакції 24.12.2013 р.